Partifæller, kongresdelegerede. Nu skal vi gøre status. Nu skal vi prøve at finde svaret på: Hvad blev det egentlig for en kongres?
Der blev skrevet så meget før vi startede. Der var forventninger og frygt. Ja, der er endog også nogen, der har skrevet: Der er nok problemer, de ikke kan klare. Spørgsmålet om flygtningene betyder nok splittelse, betyder nok at man ikke kan finde hinanden. Det bliver nok en kongres, der alene kommer til at handle om flygtninge og indvandrere.
Det blev en kongres, der kom til at handle om flygtninge og indvandrere, ja.
Men det blev også en kongres, der kom til at handle om ventetider, om de udstødte, om de handicappede, om alle dem, der ikke kan råbe så højt, men som vi vil have ind igen.
Det blev en kongres om verden. Om den tredie verden. Om krigene uden for vores dør.
Det blev en kongres om de unge, om uddannelse, om DSU's holdninger og signaler til os.
Det blev en kongres om det hele. Det blev en kongres om alle de problemer - store - internationale som nationale - og mindre.
Og det blev en kongres først og sidst om det, der er dette samfunds allerstørste problem: Arbejdsløsheden.
Det blev en kongres med følelser. Jeg har selv bidraget. Jeg var glad for, at I gjorde det samme.
Det blev en kongres, hvor der var en enkelt, der sagde: "Det er egentlig synd, vi ikke har en indvandrerdelegeret på vores kongres i år. Ved i hvad? Det får vi til næste gang. Det vil vi alle se frem til.
Det blev en kongres, hvor dét Lenna, fra vort forretningsudvalg, sagde forud for sidste kongres, også blev en realitet. Hun sagde: "Poul, det skal være lige så vigtigt, ja det skal være vigtigere. Det skal være lige så betydningsfuldt, ja det skal være mere betydningsfuldt end nogen anden opgave at være aktiv i vores parti. Vi er ikke nogen interesseorganisation. Vi er ikke nogen "Danmarks Lystfiskerforening" - undskyld Willy Stig. For den forening er jo også god nok.
Men vi er det hele. Vi er én stor forening. Ét stort parti. Som tænker på alle dem, der ikke kan klare sig ved egen kraft, men som netop kan se hen til os for at være sikre på, at de har os, uanset

de er arbejdsløse, de er gamle, de er syge, de ikke selv kan overskue verden. Og uanset de befinder sig i et andet samfund, uden for vores grænser. Sådan skal det være. Det skal være vigtigere at være medlem af vores parti og aktivt i det end så meget andet. Og det er det. Det omfatter det hele, fordi det er her, det foregår. Det er her, vi får de solidariske, ordentlige svar på de problemer, der optager folk og mennesker i deres hverdag. Det er her, vi fastholder udsynet og helheden I
75 indlæg blev det til. Tak til hver eneste der har været heroppe. Hver eneste af de 75. Hver eneste af jer er jo optaget af, hvordan vores samfund, vores velfærdssamfund skal finde sin vej i 90'erne. Hvordan får vi befolkningen i tale på en sådan måde, at de ikke glemmer, hvad det er, der står på spil. Hvordan får vi den stemme ind i hverdagen - ind under voksdugen ved morgenkaffen eller foran TV-apparatet, når Lykkehjulet spiller, der hedder: Kan være det ser usikkert ud lige nu. Kan være det er svært at finde vej. Men én ting er der. Det er vores parti.
Og så er der nogen, der har været lidt bekymrede for vores diskussioner undervejs. Nogen der har ment, at der var for lidt socialdemokratisk profil. Nogen der har været inde på, om det nu er de rigtige regeringspartnere, vi er sammen med.
Jeg vil gerne sige til jer. Det er ganske vist 10 år siden, vi sidst havde regeringsansvaret. Men 10 år er jo ikke langt i historiens lys. Vi skal ikke glemme, hvordan det var - vi skal huske. Dét at have et regeringsansvar, det er bedre, jeg siger det bare beskedent, det er bedre end at være på ørkenvandring.
Dét at have et regeringsansvar i Danmark. Det er det hele. Det er dét at kunne omsætte vore idéer i praksis. Det er gået stærkt, men det skulle jo nødigt være et problem for os, at så meget af det vi har kæmpet for i 10 år pludselig bliver omsat på 7 måneder.
Jeg erkender en gang imellem, at mange af os kan spørge os selv: Hvordan kan alle de mange verdensrekorder overhovedet blive en realitet i sportens verden? Er der ikke grænser i politik? Spænder man nu ikke buen for højt? Men glem ikke én ting, det er, at denne regering, vores parti efter 10 år allerede har taget en kæmpeskridt på vejen til at skabe basis for de næste 10 års velfærdssamfunds udvikling.
Finn ! LO's formand. Finn Thorgrimson, du har altid været en god kammerat, og du har været det i politik, du har været det i fagligt arbejde, du har været det ved mange, mange overenskomstforhandlinger gennem tiderne.
Jeg vil gerne fortælle jer en lille historie, som kan synes lidt personlig, men som

alligevel siger så meget mere om faglig politik og socialdemokratisk politik end så mange ord. Finn var engang for mange år siden, som vi jo alle var, yngre. Dengang var Finn til et møde sammen med mig selv i ILO i Geneve. Dengang var opgaven i den internationale arbejdsorganisation ILO, hvordan vi kunne tage det næste skridt, for at sikre stærkere internationale regler om mindstebeskyttelse af arbejdsmiljøet. Hvordan kunne vi bidrage til, at der blev truffet de rigtige beslutninger.
Finn var der, og jeg var der. Der blev ikke talt dansk dér. Der skulle tales engelsk. Vi sad og snakkede lidt om det, og Finn sagde: Jeg tror, det er mig, der skal sige det. Nu skal du høre, hvad jeg vil sige på dansk og kunne vi så ikke træne lidt i det, så jeg får det sagt, så de andre også forstår det. Finn lod sig ikke ryste af en stor forsamling eller af, at han ikke alene skulle fortælle, hvad det var, han mente på dansk fagbevægelses vegne. Men han tog også springet i det fremmede sprog, skar igennem, satte sig ned og fik sit budskab igennem, og vi fik faktisk dengang et godt resultat hjem.
Siden har vi været i mange situationer, hvor det nemme standpunkt altid var fristende, men aldrig blev dét, der var LO-formandens valg. Derfor skal du have tak for det, du har sagt i dag. Du sagde det på det rigtige tidspunkt. Og du sagde det med den fornødne kraft. Og du sagde også: Hvis de andre bliver for frække, så slå bare på tråden til nogen af os, så stiller vi op. Nu ved jeg godt,
du er gammel bokser Finn, så det kan også blive for meget selvfølgelig. Men det kan egentlig aldrig blive for meget at skærpe sit standpunkt, at stille det på spidsen.
Det kan aldrig blive for meget at sige til den danske befolkning. Hvad er det egentlig, der står på spil? Når vi fortæller om, hvad vi vil gøre ved ventetiderne, så må vi spørge Venstre og konservative, hvad vil I gøre ved ventetiderne. For de syge og ældre på hospitalerne, for hjemmehjælpen og for uddannelsespladserne?
Når vi vil sætte medicinpriserne ned, fordi de er for høje, er det fordi der er noget galt i apoteksvæsnet, i medicinalfabrikkerne. Så må vi spørge Venstre og konservative. Her er vores svar. Her er det, vi vil gøre. Hvad har I egentlig tænkt jer at gøre?
Når vi investerer hele vort politiske liv i kampen mod arbejdsløsheden, må vi spørge Venstre og konservative: Sig mig engang, lad det nu komme frem. Dansk politik er jo ikke kun politik for folk, der kan bruge de ni sekunder på TV-skærmen til den bedste reklamespot. Det er vigtigt og nødvendigt i vores moderne tid, men det vil aldrig i politik blive sådan, som det måske af og til er i USA, at reklamespottene skal være

vejledere for den danske befolkning. Det vil blive et tyndt samfund.
Derfor er kravet til os selv, at vi skal formulere, hvad vi vil, som vi har gjort det på denne kongres. Men kravet må også stilles
til de andre- Vi vil ikke acceptere, at man kan nøjes med at tage på fisketur og at appellere i de 9 sekunder i TV-spotten. Vi vil have en reel politisk debat, så folk kan tage stilling. Og vi vil stille den danske befolkning ét eneste spørgsmål: Hvem tør I helst overlade velfærdssamfundets øverste politiske ansvar til?
Jeg tror, denne kongres er sikker på, at befolkningen vil nå frem til den rigtige konklusion. Både den 16. november, til folketingsvalget og alle de andre valg, vi skal have i 90'erne, for vi får mange, og vi vil vinde dem allesammen!
Men Finn sagde også. Vi så, hvad forskellen var ved vores EF-afstemning den 18. maj. Finn sagde: Når det nu kommer til stykket. Hvem er det så egentlig, der har størst tillid i befolkningen? De prøvede jo i EF-spørgsmålet den 2. juni. Derefter var det os, der havde det øverste ansvar for resultatet den 18. maj. Det var i øvrigt også os, der gjorde forarbejdet. Og så viste det sig jo alligevel: Hvis vi ikke havde sat os i spidsen. Hvis denne kongres for 1 år siden ikke havde påtaget sig det ansvar, som vi vort parti altid har gjort det, uanset hvor besværligt det er. Hvis vi ikke havde lyttet, både til dem der sagde nej og dem der sagde ja den 2. juni. Havde taget alt besværet. Så var det ikke lykkedes. Det er også det budskab vi skal huske med os selv, inderst inde, når det kommer til stykket, når vi virkelig er ved stregen og spørger den danske befolkning: Hvem har I egentlig mest tillid til? Det kan være lidt smart på det politiske "lykkehjul". Man kan håbe på det bedste. Men folk véd jo, lige som os, at "lykkehjulet", når det gælder politik - dér er der kun af og til gevinstmuligheder, og de er med sikkerhed kun for de få.
Nej I Vores EF-kampagne kunne vi klare, fordi vi talte ud til befolkningen, viste hvad perspektivet var. Og vi sagde til dem: Det er den linie, vi vil have. Det her kan I have tillid til - og de viste os tillid.
Finn sagde: Det er mærkeligt at høre Venstres signaler på volds- og kriminalitetsområdet. Skal det virkelig udvikle sig sådan i dansk politik og i det danske samfund, at vi skal til at indføre regler om, at 12-årige skal smides i fængsel og opdrages af andre, der er derinde. Er det virkelig det, samfundet står foran? Det er det naturligvis ikke! Men jeg synes, det er et godt eksempel. Det er et godt eksempel blandt mange på, at når folk er usikre i Danmark, så har det sine gode grunde, fordi

man er usikker på egen situation. Men når man så søger ståsteder, så er det, at vi - hver gang vi har et emne - som optager os selv og befolkningen må gøre det klart: Hvor de står - V og K - og vi står. De står så dér med deres sortsyn! Det bliver tydeligere og tydeligere i disse år med V og K og Z - et deprimerende livssyn.
Vi står fast på vores menneskesyn og helhedssyn.
Så sagde LO-formanden: Man skal jo også være klar over, hvordan det var, da de borgerlige administrerede. Men der var én ting, der lå i Finns spørgsmål. Det er magtpåliggende for mig at understrege det
for jer. Nu har vi fået Jytte Andersen som arbejdsminister. Hun sagde det egentlig meget klart på kongressen. Jytte sagde: I skal jo lige huske, hvem det er, der sidder og skal udmønte den rammelovgivning for arbejdsmarkedet, som vi nu har gennemført. Også her skal vi huske allesammen på denne kongres, og hele vores parti, hvem vi egentlig helst vil have til dét. Knud Erik Kirkegaard? Henning Dyremose? Eller Jytte Andersen!
I det hele taget er lovgivning og administration lokalt som centralt to sider af samme sag, hvor vi både ser holdninger, kunnen af lige stor betydning, når tingene skal administreres i praksis.
Finn, du er sammen med Hardy og Lilian, Jørgen Eiberg og masser af folk, som jeg personligt, og som hver eneste kender i denne forsamling: Du er klippen sammen med os. Du er grundlaget sammen med os for, at hvis vi står sammen, som vi har gjort det i så mange år, så kan det aldrig gå helt galt for os. så vil vi finde vej sammen. Det synes jeg, denne kongres skal give den danske fagbevægelse, et ordentligt, et klart og et kammeratligt udtryk for! Og I skal gøre det lige nu!
Så er der en anden ting, som har været utroligt opmuntrende i dag
og i går. Det har været at se DSU på banen. De lader sig jo ikke sådan slå ud. DSU har haft en svær tid. Der har været problemer i ungdomsorganisationen, som der har været i andre. Det véd vi godt. Men hvor blev jeg dog glad, da jeg så, hvor optaget vores unge politikere var af de afgørende spørgsmål. Der var én, der sagde undervejs på kongressen: Politik er ikke for bureaukrater eller teknokrater. Det er for politikere. Og sørme om de ikke stærkt og klart siger, hvad det er, DSU vil. Kritisere os lidt. Sådan skal det være. Ellers synes jeg, det var trist. Man kommer med de budskaber, vi selv har så hårdt brug for også at få.
Henrik, -DSU's formand - brugte sin indlæg til at tale om krigen i Europas baggård.

Det har for mig to betydninger. Dels dens betydning, at baggårde er sådan nogle, man kan vende ryggen til.
Men også den betydning, at hvis baggårdene ikke fungerer, så gør det heller ikke “foran".
Henrik! Jeg er glad for dit signal om vores engagement. Om nødvendigheden af konsekvens i international solidaritet i FN, i EF overfor de nødstedte folk og dem, der er i krig.
Henrik, jeg deler egentligt dit grundsyn, at en videreførelse af kampen må blive "dobbelt" En videreførelse af kampen for vores velfærd og udvikling og hele menneskesyn må blive dobbelt i den forstand, at den skal forstærkes på to planer - både i Danmark og internationalt. Derfor vil jeg også sige til Kirsten Jensen - til den af jer, der foreslog, at vi skulle etablere en gruppe nu, der
skulle gå i gang med et handlingsprogram for EF-området frem til år 2000: Jeg synes, det er en god idé. Jeg er ikke i tvivl om, at EF og i fremtiden må indtage en meget, meget central plads hos os og en central del af vores samlede politiske arbejde. Og vi skal stå i spidsen for en debat i vort parti og med hele befolkningen herom.
Lasse Budtz, Kirsten, vores udviklingsminister Helle Degn, og mange andre sagde, at vi ikke må skabe usikkerhed om vores solidaritet til den tredie verden. Jeg går ud fra, sagde Lasse, at det, at fattigdomslandene indtager den placering, som fattigdomslandene gør i vores u-landspolitik, at det holder. Sådan har jeg fortolket dig Poul Nyrup. Jeg er lidt ked af, at fortolkningen var nødvendig Lasse, men sådan kan man jo komme ud for det engang imellem. Så helt uden uld af nogen som helst karakter. Ja! Fattigdomslandene indtager den placering, de hele tiden har gjort i vores u-landspolitik, og det skal de blive ved med!
I øvrigt gælder det stolte budskab jo fra denne kongres, at selvom vi har problemer i Danmark. Høj arbejdsløshed! Masser af problemer. Uanset vi har problemer, så er vi alligevel det land - tænk jer engang - dét land, hvor dagsordenen er sat af os, som yder mest, i kroner og ører, i mennesker, - til solidariteten med andre folk, uanset det er borgerkrigen i Jugoslavien og fredsbestræbelserne, uanset det er Nicaragua, uanset det er alle andre lande i det
fattige, glemte kontinent i Afrika, uanset det er andre fattige samfund i Østeuropa, uanset det er miljøindsatsen på Rio-konferencen. Vi er forrest alle steder. Der hvor der er tale om solidaritet, og der hvor der bliver kaldt på os, det skal vi fastholde. Det

har vi også bekræftet på denne kongres. Det skal vi være fantastisk glade for, sikre på og stolte af. Det har vi også grund til at glæde os over i dag.
Da jeg fløj hjem fra Grønland - så fløj vi fra Mamorilik og til Egedesminde. Jeg ved ikke, om I véd dét! Det er jo ikke alle, der har haft muligheden. Men hvis solen skinner på Grønland, så kan man se langt. Man kunne faktisk se Egedesminde, der lå over 200 kilometer væk i den klare atmosfære. I en så klar luft. Det var en oplevelse, som sammenfattede, at kampen for vores miljø og den globale miljøkamp, som mange af jer har omtalt, det finder man, hvis man er i tvivl, nødvendigheden af bl.a. på Grønland. Vi finder den selvfølgelig også herhjemme.
Og som den ene pilot sagde til den anden i helikopteren: "Kan du se, at jorden er rund"? Og det var sandt nok. Tænk jer, hvis grønlænderne og danskerne ikke længere kan se, at jorden er rund på grund af forurening og på grund af snævertsyn. Sådan må det aldrig blive. Jorden er rund - i mere end én forstand. Det skal den vedblive at være, fordi vores kamp både på miljøområdet, for de nødstedte og fattige folk handler om det samme. Vi skal have udsynet, sådan som vi har fastholdt det.
Solidariteten med Østeuropa er vigtig i sig selv. Men den er også vigtig af en anden grund. Hver eneste dansker, når det kommer til stykket, synes egentlig, at det at hjælpe andre folk, dér hvor de kommer fra i deres egen hjemegn, det er det rigtigste, hvis vi kan komme af sted med det. Når flygningene kommer til os, skal vi modtage dem, men vi skal også hjælpe dem dér, hvor de kommer fra. Derfor er vores Østeuropapolitik også utrolig afgørende, og derfor skal den fastholdes på EF-niveauet, som på det nationale niveau.
Flygtningene. Jeg synes, vi håndterede vores debat på denne kongres imponerende flot. Nogen frygtede, at den skulle komme ud af balance. Andre håbede - ikke her - men ovre "på den anden side af gaden" derinde i Folketinget, at vi ville komme ud af tridt med os selv.
Vores flygtningedebat måtte vi naturligvis åbne. Ethvert spørgsmål skal kunne diskuteres på denne kongres og i vores parti. Derfor var det fuldt bevidst, at vi gjorde det. Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at det var rigtigt af os at tage den principielle debat, vi har haft.
Jeg synes egentlig, at Lars Bjørnstens historie fra det virkelige liv om de bosniske flygtninge i det område, Lars fortalte om: Her fungerer de, her har de noget at lave i deres hverdag, her har de ansvar, hvor de gerne vil lære sproget, gerne vil uddanne

sig - det var en historie, der ikke skal være den eneste. Det skal være en retningspil for, hvordan de bedst fungerende flygtningecentre i
Danmark skal indrettes. Også i tiden fremover. Også for dem der ikke fungerer endnu.
I det hele forekommer det mig, at vi i flygtningedebatten her i dag og i går ganske vist ikke har kunnet skabe mirakler, men der har dog været et lille mirakel. Jeg ved ikke, om I lagde mærke til det. Jeg fik et helt chok. Er i klar over, at vi på den ene side har hørt Ole Espersen og på den anden side har vi hørt Per Madsen. De sidder ikke så langt fra hinanden dernede. Men én ting sagde de. Vi skal hjælpe hinanden. Vi skal fastholde en solidarisk, humanitær flygtningepolitik og indvandrerpolitik. Vi skal gøre det på det grundlag, vi har, men vi skal også løse de hverdagsproblemer, vi véd, er der.
Det lille mirakel er i virkeligheden, når man nu skal sige det lige ud, at nu har Ole Espersen og Per Madsen også taget hinanden i hånden som gode partikammerater. Det synes jeg da er flot. Flottere kan det da ikke siges.
Hvorfor kom diskussionen om flygtninge så lige nu? Var det de dårlige meningsmålinger? Var det det forestående kommunevalg? Var det en kommune, hvis navn har en ganske bestemt farve, som jeg ikke vil udtale mig om lige nu? Når jeg ikke vil nævne det med "farven", så er det fordi, vi skal huske hinanden på, at lovgivning, - det skal vi socialdemokrater altså overholde! Jeg har sagt det mange gange. Jeg siger det igen: Der må ikke være et sekunds tvivl om, at hver eneste tillidsmand, vi står inde for som socialdemokrater,
selvfølgelig vil overholde lov her til lands, uanset det er i den ene eller den anden eller den tredie kommune.
Det er ikke af den årsag, debatten kommer nu. Det er heller ikke af den årsag, at meningsmålingerne er, som de er. Eller af den årsag, at vi snart skal have kommunevalg.
Hvorfor kommer debatten så nu?
Ja, forklaringen er egentlig enkel. Den kommer, fordi antallet af mennesker fra fremmede lande, hvor de ulykkeligt måtte flygte fra, er stærkt stigende i Danmark. Der er kolossal forskel på situationen i Danmark for bare fem år siden og situationen på flygtningeområdet i dag.
Vi skal hjælpe. Vi skal ikke ryste på hånden for dem, der kommer til os. Vi skal tage

derned og modtage dem ordentligt. Sådan har det altid været. Sådan skal det være fremover.
Jeg har sagt, at hvis man er i tvivl, så skal man lige huske på, at der var engang, der var en tid, hvor danskere også måtte flygte, hvor danskere også måtte forvente, de kunne blive modtaget af andre lande, svenskerne for eksempel. Vi kan ikke udelukke, at der kommer nye tider, hvor trusler kan melde sig. Også af den grund må der aldrig et eneste sekund være tvivl om vores menneskesyn, vores humanisme i flygtningepolitikken. Vi vil aldrig opgive vore grundlæggende humanisme. Ellers var vi jo ikke dem, vi er. Det skal
slås fast igen. Højt og tydeligt fra denne kongres.
Jeg sagde også, vi skal diskutere flygtninge- og indvandrerpolitik i vores parti, fordi befolkningen er bekymret, er angst for, hvad det kan udvikle sig til. Men jeg mener det også. Vore holdninger må der ikke være skygge af tvivl om. Men når der er problemer i dagligdagen, skal vi selvfølgelig også håndtere dem. Og det er lige præcis i balancen mellem det at få taget greb om de konkrete problemer, uden at det anfægter vores grundlæggende holdninger - det er den balance, vi skal finde.
Bruger vi midlerne rigtigt? Fordeler vi opgaverne og byrderne rigtigt? Er vi gode nok til at få tingene til at glide i de enkelte asylcentre? Fungerer vores sprogundervisning for flygtninge og indvandrere godt nok? Ole Askvig har sagt: "Det gør den ikke".
Birte har sagt det samme. En lang række af disse konkrete problemer skal vi løse.
Jeg sagde i min beretning i går. Vi skal være parat til at diskutere håndtering af de nedslidte boligområder, fordi folk, der har det lidt bedre, flytter fra. Og fordi folk nederst på den sociale rangstige i Danmark flytter til, sammen med indvandrere og sammen med at stigende antal flygtninge.
Jeg sagde i går, at det er uacceptabelt, at være passiv overfor den kendsgerning, at 10 kommuner i vores land må se i øjnene, incl. Københavns kommune, at antallet af folkeskoleklasser, hvor der er
60, 70 eller 80 pct. børn af fremmede oprindelse er stærkt stigende. Det er uacceptabelt, at vi ikke etablerer en politik, der sikrer, at det sidste danske barn ikke også flytter fra, men at flere flytter til - og at vi får en bedre integration af fremmede i vores samfund lige fra de unge år.
Også her vil Venstre, konservative og Fremskridtspartiet vil hellere tale om, at de skal ud, at de skal væk, og at de skal holdes væk. De taler ikke om, hvordan vi skal

bidrage til, at Albertslund, Ishøj, Glostrup og Gjellerupparken i Århus og alle de andre steder, hvordan vi skal lægge en konkret politik, der tager fat på de reelle problemer. Det er en langsigtet indsats, der skal til i boligpolitik, i social rådgivning, i uddannelsesindsatsen. I kender masser af andre eksempler.
Konkret socialdemokratisk flygtninge- og indvandrerpolitik er da den rigtige menneskelige balance - mellem vore grundholdninger og vores besluting om at sætte ind overfor de konkrete dagligdags problemer. Den balance har vi fundet. Den balance har vi fundet på denne kongres. Vi er garanten for at kunne fastholde vores humanisme, men også at kunne løse de problemer, som så mange mennesker véd, er der, som vi ved er der. Det vil vi gøre. Det har denne kongres klart anerkendt.
Hvad drejer politik sig egentlig om, når det kommer til stykket? Hvorfor er regeringen og regeringsdannelsen så vigtig for os? Hvorfor kan alternativet ikke bruges? Det skal jeg såmænd sige jer: Det drejer sig om holdningen til vores velfærdssamfund!
Konkret hører vi lige nu, at Venstre og konservative mener, at underskuddet på statskassen er for stort og at pengene fosser ud.
Vi hører dem også sige, at de gerne vil pille ved
Socialdemokratiets og de tre andre regeringspartiers skattereform. Det var det med fradragene. Det var det med skattehullerne. De skulle helst blive større igen, siger de.
Så spørger jeg bare:
Hvis man både vil give nye skattelettelser og begrænse statens underskud, så er der kun én eneste konklusion: Nye massive besparelser på alle de områder, vi har tænkt os at forbedre ! Også dét skal siges højt og klart, så det kan forstås.
Taberne bliver de arbejdsløse og alle andre befolkningsgrupper uden muligheder.
Taberen bliver velfærdssamfundet!
Menneskesynet, helheden i den følelsesmæssige og politiske sammenhæng, det er dét, vi står for. Lad mig nævne to eksempler de står for: Jeg læste i Det fri Aktuelt for en uges tid siden, at en repræsentant fra Venstre mente, at 12-årige børn, der er kommet ind i kriminalitet eller vold, skulle i fængsel. Jeg læste også, at
Anders Fogh Rasmussen synes, at de nye orlovsordninger, vi som parti og som regering har indført til uddannelse og det at passe sine børn var kunstige. De skulle afskaffes snarest muligt.
Her ser vi det, Jørgen Hass. Her kommer det til udtryk Jørgen: Politik handler om holdninger. Hvis man mener, at det at få tid til at passe sine børn er noget kunstigt

noget - hvis man mener, at det at kunne sende medarbejdere på efteruddannelse i en ramme, samfundet har tilrettelagt, er uacceptabelt så har vi jo den klare forskel.
Så ved vi, hvor de står: Det er markedsøkonomi alene med tilfældigheder, og den der har trukket de største gevinster i lotteriet.
Det andet. Det er os. Vi ønsker rammer, vise vej, sætte perspektiv og pejlemærker. Vores kamp mod arbejdsløsheden kan vel bedst sammenfattes i dette grundsyn. "En check med tal på kan aldrig erstatte et arbejde med krop på". Det vi har sat i gang nu vil virke.
På én eneste betingelse. Det er, at vi selv massivt fortæller om det, vi har besluttet, og at vi selv sammen med det øvrige samfund udnytter alt det, vi har besluttet på finanslov, i arbejdsmarkedspolitik, i uddannelsesordninger, i ny folkeskolereform, i erhvervsfaglige grunduddannelsesreformer o.s.v.
Det kommer an på os selv i Danmarkl Men vi skal også videre, som Hardy sagde det. Vi er først lige begyndt. Det er jeg grundlæggende enig i.
En af vore partifæller sagde her oppe fra: Poul, misforstod jeg dig ikke, da du sagde: Skal der virkelig sidde flere i "vindueskarmen" i undervisningslokalerne. Ja, det skal der, men ikke ret længe. Min pointe var, at der går lidt tid endnu, inden vi får udvidet vores uddannelsesmuligheder i vores uddannelseslokaler, uanset det er på universiteter, det er på voksenuddannelsescentre i arbejdsmarkedsuddannelsescentre eller andre steder. Der går lidt tid endnu. Vi vil ikke acceptere, at de unge, fordi der ikke er uddannelsespladser til dem, er henvist til bistand, til passivitet.
Så er det bedre at sidde dér for en kort stund "i vindueskarmen",
- eller inden man kan komme ned i en rigtig stol og få en fuldkommen undervisning.
Og det er dét jeg mener, vi skal: Vi må gennemgå alle vores uddannelsessystemer nøje og se, hvad er det vi ved at presse lidt ekstra kan få frem af pladser på lidt kortere sigt. Men samtidig er vi jo i fuld gang med at fremskaffe de 20.000 nye uddannelsespladser, vi skal have frem det næste år! Og vi skal forøge hele vores voksenuddannelseskapacitet til mellem 50 og 60.000 på lidt længere sigt - sådan som det ligger i vores langsigtede linie.
Vi skal fordele arbejdet ordentligt og solidarisk. Og vi skal finde nye områder. Lilian Knudsen sagde: Jeg er med på, at herskab og tjenestefolks mentaliteten har vi lagt bag os. Jeg synes også, det kunne være spændende at

udbygge vores private serviceydelser til private ganske almindelige familiehusholdninger.
Lilian understregede også det ligestillingsaspekt, der er i denne idé. Og det er jo sandt. Jeg er enig. Jeg tror, der ligger betydelige beskæftigelsesmuligheder her. Det skal være ordentligt. Det skal være på klare overenskomstmæssigt aftalte vilkår. Naturligvis.
Hvordan det så skal hænge sammen økonomisk vil jeg ikke foregribe. Jeg hørte nogen tale om, hvorvidt der var tale om nye fradragsordninger eller tilskudsordninger. Jeg tror, vi har gode erfaringer, når det gælder reparation- og vedligeholdelsesordning med økonomiske tilskud. Vi véd alle, det er en kæmpesucces. Nu vi vil se på det eksperiment, vi har sat i gang i kommunerne. Vi vil nøje undersøge og opfordre kommunerne til at bruge de nye serviceydelsesordninger. Når vi har - gode som dårlige erfaringer - så vil vi tage det næste skridt på det serviceområde, som er så løfterigt og betydeligt. Men tanken er ikke at skabe nye fradragsområder. Jeg tror, vi kan finde en formel, som både indebærer, at vores skattereform kan holde og samtidig indebærer, som Lillian understregede det, helt nye beskæftigelsesmuligheder, der kan sikre større livskvalitet, større beskæftigelse og bedre ligestilling på arbejdet som i hjemmet.
Til dem, der har kritiseret vores skattereform eller har været i tvivl, vil jeg fremhæve et par kendsgerninger. Jeg har understreget den grønne linie, har 0 huller, at papirpenge og arbejdspenge nu bliver beskattet nogenlunde ens - har understreget, at en lang række spekulationsprojekter, er væk nu som fradragsmuligheder.
Men det altafgørende i vores nye skattereform er: Vi har skabt et skattesystem nu, der er selve grundlaget for, at vores velfærdssamfund kan udbygges videre i 90'erne! Hvis vi havde svigtet det så ville vi se, at "trafikken" med at købe anparter i New York's undergrundsbaner og andre eksotiske steder ville forøges i 90'erne, efterhånden som livet bliver smallere og smallere. Det er det mest grundlæggende.
En enkelt partifælle var heroppe og sige - helt rigtigt: Dem, der tjener 800.000 eller mere. De skal vænne sig til at betale skat nu, ligesom vi andre har gjort det meget længe.
Lad mig blive ved det eksempel: Det kan godt være, når man slår op i skattetabellen, at der i kroner og øre er større skattelettelser til dem, der tjener 800.000 end for de fleste. Men husk så to tind: - Jeg går ud fra, at ingen her er i tvivl om, at kassedamen

næppe har ret mange anparter - næppe har så mange aktionærandele i eksotiske projekter. Det har de mange af dem, deroppe på 800.000 kroners skalaen.
Jeg går også ud fra, at kassedamen og alle almindelige lønmodtagere formentlig også er enige i, at det er bedre at komme væk fra et system, hvor man havde et AUD-bidrag på et par tusinde kroner om året, og over til et system, hvor man har et
arbejdsmarkedsbruttobidrag med en ganske bestemt procent fra bund til top. Tag ham på 800.000. 5 pct. af hans årsindtægt i forhold til 2.000 kr. i AUD-bidragl? Det er bare ét eksempel på, at fordelingspolitikken i Socialdemokratiets og regeringens nye skattereform - den er der ikke noget i vejen med I
Skattereformen som nøglen til finansieringen, som sikkerhed af vores velfærdssamfund i fremtiden, det er den grundlæggende hjørnesten! Herefter har jeg ikke meget lyst til at se en eneste socialdemokrat være i tvivl om, at den socialdemokratiske skattereform, vi har gennemført, den har vi grund til at være stolte af. Det har vi grund til at fortælle vidt og bredt om. Den vil komme til at virke, som vi har set frem til. Det synes jeg også, vi skal slå fast i dag.
Og så nogle betragtninger om meningsmålingerne. På Grønland sagde Lars Emil til mig - du, de meningsmålinger, er det noget, du synes, vi skal indføre på Grønland? Så sagde jeg til ham: Det er selvfølgelig din beslutning, Lars Emil, men mit råd vil være, lad hellere være. Koncentrer dig om arbejdet! Og det var han egentlig enig i. Meningsmålinger, valgeksperterne, valgforskerne, TV- og reklameeksperterne, og alt muligt andet fremmed væsen, holder vejret lige i øjeblikket. Venstre holder vejret - de konservative holder vejret - mange holder vejret, efterhånden som meningsmålingsdebatten udvikler sig. For det er jo spændende! Er vi ved at få en meningsmålings- og Gallupdebat om tal, som på galopbanen? Har vi glemt at diskutere politik? Alle holder vejret lige nu. Holder de til det, de socialdemokrater? Kan de holde sammen? Eller begynder de at diskutere internt igen, om de nu ville have regeringsansvaret eller ej?
Jeg kan godt forstå, at mange af jer ærgrer jer. Jeg tror, at mange af jer tænker: Hvor er det dog irriterende. Her arbejder de, socialdemokraterne - i regering og i kommuner - knokler - laver reformer på 7 måneder, som ingen havde præsteret i de seneste 10 år. ”De andre” laver ikke noget. Er utak verdens løn? Er det et nyt højreskred?

Nej, sådan er det ikke. Glem ikke, som Hardy sagde det, at de vælgere, der lige i øjeblikket er i tvivl, de er jo ikke sprunget over til Fremskridtet, eller til Venstre. De er gået i venteposition. De er i tvivl med sig selv om deres hverdag om deres fremtid. Derfor er de gået i venteposition. De venter på, at de nye jobs skal komme. De venter på, at de næste skridt kommer. Det har vi givet klare svar på - her på vores kongres. Vi skal fastholde billedet af, at politik i Danmark aldrig må blive en konkurrence om TV-spots. Det vil blive en konkurrence i en folkelig, åben debat om politiske linier, om menneskelighed og helhedssyn - kontra "lykkehjulspolitik", som ingen af os jo er tilhængere af.

Uden at jeg har fastlagt den nøjagtige valgdag, kan jeg klart sige, at jeg er enig med de af jer, der sagde: At det skal være engang i slutningen af 1994. Vi gør vores arbejde færdigt. Vi forklarer, informerer om det, vi har gennemført, og det vi vil gennemføre. Det bliver der ingen slinger i. Skulle vi ikke tage og bekræfte det i dag?

Der er også nogen, der ærgrer sig over pressen. Der var en på kongressen, der sagde til mig i dag: "Poul hvor var det ærgerligt at læse i pressen her til morgen. Der står en hel masse om flygtninge- og indvandrerspørgsmålet - men der står jo ikke noget om det andet. Der står jo ikke ey ord om, hvad det er, vi har sat i gang: På skatteområdet, for beskæftigelsen, på finansloven, uddannelse og folkeskolereform, arbejdsmarkedspolitik. Hvorfor skriver de ikke det". Og der er flere, der har sagt:"Det er også den presse - det er også de aviser." Og der var endda nogen, der var inde på, at der er en bestemt politiker, der sådan nærmest bestemmer, hvad der skal sendes ud i de forskellige TV-kanaler:

Det tror jeg nu ikke er vores problem. Jeg tror ikke, vi skal være tvivl om at det er os, der har hovedansvaret for vores politik og vores budskaber - det at de kommer ud og bliver fortalt i et sprog enhver kan forstå. Jeg tror aldrig, vi må falde over i resignation over at pressen ikke skriver, som man vil. Selvom vi ikke kan lide, at der bliver skrevet noget om os en gang imellem, som er lidt kedeligt - så må vi forstå, at en grundlæggende fri presse i enhver henseende er en fundamental del af vores demokrati.

Jeg læste fornylig om Irlands historie - da demokrati og selvbestemmelse blev indført. Dengang havde man ingen skreven presse eller højtaleranlæg, hvor man kunne komme ud med sine budskaber. Ved I hvordan de klarede den? De havde et stort torv i en af Irlands store byer, hvor den politiske leder holdt talen for dem, der stod

nærmest. Og så havde de et menneske siddende i hvert træ med 25 meters mellemrum, så det kunne udbredes hele vejen ud i det meste af Irland I Det er dét, vi skal gøre igen i Danmark. Ikke ved at vente i alle træerne - vi skal også passe på vort helbred! Men vi skal selv tage ansvaret - også her - for, at dét, vi har besluttet og det vi vil beslutte - det vi vil gå ud og fortælle om forud for den 16. november. Efter den 16. november så skal I bare se, så kommer resultaterne, så kommer opbakningen til os igen i Danmark. Det er bare om at komme i gang kære partifæller.

Til sidst blot til hver eneste af jer. Tænk på det Steen sagde. Steen Christensen, vor partisekretær, sagde i sin organisatoriske beretning: Hvor mange gange har vi ikke haft en situation hvor meningsmålinger af den ene eller den anden karakter ikke gav os det vi ville have. Men lige så mange gange har vi snydt de meningsmålinger - på grund af jer! På grund af hver eneste socialdemokratiske tillidsmand her i salen og alle dem, der er

udenfor denne sal. Vi skal "snyde" de meningsmålinger en gang til. Det har vi også besluttet på denne kongres. Vi har råstyrken til det. Vi har organisationen til det. Vi har ideerne til det. Også hér er der al mulig grund til at tro på os selv, når ideerne og politikken er lagt.

Mange af os kommer ud for opture og nedture - både på vores arbejdsplads, i politik og i privatlivet. Mange af os spørger en gang imellem: Hvordan kan vi nu komme videre? Jeg tror, vi alle skal tænke meget enkelt. Vi elsker alle sammen inderst inde vores land, vores parti, vores samfund. Vi synes stadig der er så meget at gøre for mennesker og for liv.

Må jeg ikke sige til jer: Når jeg kan overvinde mit mismod, så kan I også, de af jer, der måtte have det. Når vi kan overvinde vanskeligheder uanset hvor tunge de måtte se ud, hvor omfattende og uoverskuelige de måtte se ud, så kan vi også konkludere herfra, at det er os, der laver politik for hele befolkningen. Vi er det danske samfunds klippe i et stormfuldt hav.

Vi er ikke dem, der bygger politik på business-class-delen i det danske samfund. Vi er Socialdemokratiet for hele Danmark - for hele det danske samfund - og det har vi tænkt os at fastholde ansvaret for.

Tag nu herfra i god form - husk på, hvad jeg har sagt. Det kommer ikke an på, hvor svært det ser ud lige nu. Det kommer an på, hvad

vi vil. Vi har fastlagt, hvad vi vil. Vi skal sørge for at folk får det at vide. Vi har også

fastlagt hovedpejlemærkerne i årene der kommer - der er ingen grund til at være i tvivl. Tak for jeres lydhørhed. Lad os nu vise, hvad vi kan - for det kommer an på os selv. Når befolkningen de andre får at vide, hvad vi vil, så vil de også være med os!